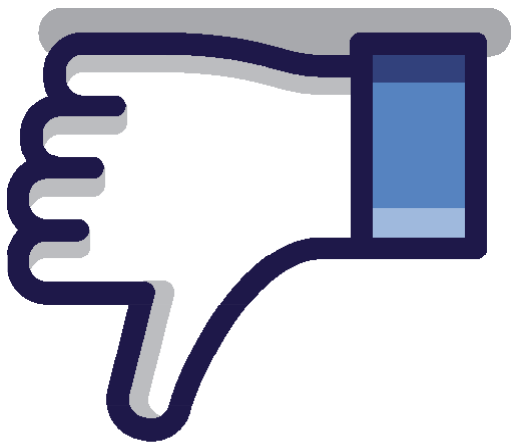

אחת מתשע, יאללה מלחמה

כך, בסטטוס בן ארבע מילים בפייסבוק, בישרה איריס גולדמן־כהנוביץ' לחבריה שחלתה בסרטן השד. בשנתיים שחלפו מאז מתעדים איריס ובעלה דרור באומץ ובפתיחות יוצאי דופן - הוא בבלוג, היא בפייסבוק - את מאבקם העיקש במחלה. "סופשבוע" מביא את יומן הרשת הנדיר שלהם: הרגע בו התגלו הגרורות, המחשבות על המוות, התקווה שביב התרופה הניסיונית והיקרה שהגיעה במשלוח מארצות הברית, האושר בטויל ללונדון והחשש שאיריס אולי לא תהיה כאן כדי לחגוג את בת המצווה של בתם דר

Iris Goldman-Kahanovich

July 19, 2010

אחת מתשע... יאללה, מלחמה!!!!

Iris Goldman-Kahanovich

July 21, 2010

”תמיד הכי חשוב, לפני עלות השחר...” המלחמה החלה. הדרך ארוכה, אבל אני מקווה שהפגישה היום מסמנת את תחילת הדרך אל האור בקצה המנהרה.

Iris Goldman-Kahanovich

August 10, 2010

אסותא רמת החי"ל. מחר. 7:00 בבוקר. המלחמה מתחילה (עם תקווה שהסוויטה תהיה פנויה. אין כמו החלמה בתנאים של וי־אייפי)

בהמתנה באסותא / דרור

11 באוגוסט, 2010

לרשום לעצמי תזכורת לפעם הבאה: להביא מכנסיים אררי כיים לאלום המשפחות באסותא. יש להם את המזגן האימתני ביותר בארץ, ואני אחד שלא סובל מקור.

האלום הזה, עם הפרקט והכורסאות, הוא הרבר הקרוב ביר תר שיש לטרמינל שדה תעופה. מסכים תלויים על הקירות ומיידעים את הממתניים לגבי התקרמות הניתוח. ממש כמו לטיסה. גם כאב הראש שמציק לי מההתעוררות המוקדמת ב־4:30 בבוקר. רק חסר כאן הדיוט פרי.

אין הגענו לכאן? אני מסתכל אחורה ביומן הפגישות ומר צא את התאריך 21.7.10. כתוב שם "איריס – בדיקה במרפ" אה בעזריאלי". כמה ימים לפני כן איריס הרגישה גוש בשד. "בוא תראה מה זה", היא אמרה לי, ואני – בהתחמקות שנבעה בעיקר מהכחשה – אמרתי לה, "אני לא רופא, תבדקי את זה עם רופא. אחר כך היא הרגישה עוד גוש בבית השחי. ומכאן הכל התחיל לרוץ. הממגרפיה והאולטרה סאונד לא השאיר רו מקום לספקות – מדובר בגידול סרטני. הביופסיה אישרה זאת – גידול בשד בגודל של כ־2 ס"מ ובכלוטת לימפה אחת בבית השחי.

בשנדרעו התוצאות של הבדיקות איריס פרסמה הודעה בסטטוס שלה בפייסבוק: "אחת מתשע, יאללה מלחמה!". מדהים כמה תגובות היא קיבלה מאנשים. פתאום לכל אחד יש דודה/שכנה/אמא/גיס/מכרה שעברה את זה. מנתם לרדת שאנחנו לא לבד, מצד שני מפחיד לרדת כמה נשים חולות בסרטן שד. אנשים התקשרו וביקשו לרדת מה שם אמה של איריס, כדי להוכיר אותה בברכות בתפילה. גם אם לא יעזור, לא יזיק לגייס השגחה עליזנה.

איריס יותר רגישת ממני, ונטתה לעתים להיכנס למרה שחורה. לי קשה להתמודד נשד זה. במצבים כאלה אני מתמרה דר עם ההרדה בצורה של רצינוניזציה. אני נאחו בעוכרה

שגילינו את הגידול בזמן, שסיכויי ההחלמה גבוהים, שהרוי פאים יודעים מה הם עושים. איריס פחות חוששת מהניתוח, יותר מהטיפול הכימותרפי שיבוא אחריו, מה יהיה עם השי ער שינשור, מה יהיה עם הריון עתידי. פתאום צריך להקפיא ביציות מופרות, פתאום מתחילים לחשוב על העתיד לבוא.

נימו / דרור

4 בנובמבר, 2010

היום איריס התחילה את הטיפולים הכימותרפיים. סבב אלים של שישה טיפולים, כל טיפול פעם בשלושה שבועות. שלוש מילים: טקסוטר, קרפופלטין, הרצפטין. פרוטוקול תרופות שנחשב אגרסיבי אבל קצר.

אנחנו כאן, באשפו יום אונקולוגי באיכילוב. יצאנו הכו קר מוקדם מהבית. הורדנו את דר בגן בשבע וחצי. איריס התקשתה להירדם כלילה, אולי בגלל הפחד מהכימותרפיה, אולי בגלל התרופה נגד בחילות שגורמת לנרדוי שינה. אני התעוררתי כל פעם כלילה. מוזר. בבוקר שנינו היינו עצי בניים, אולי מחוסר שינה, אולי מהלחץ. רבנו והנסיעה לתל אביב הייתה לחוצה.

באופן אבסורדי, אשפוז יום אונקולוגי באיכילוב הוא אחד המקומות היפים, המטופחים והאופטימיים ביותר בבית החו לים. אחיות נעימות ותומכות, מלאכיות ממש. נשים מ"עור מציון" מסתובבות כל הזמן עם עגלות עמוסות באוכל ושתי ייה. הכל נעשה בשקט ובעדינות, תוך תמיכה מלאה בחולים. אחרי המלחמות שלנו עם הכללית, פתאום למצוא מתקן רפואי שרק עוזר ותומך, זו הפתעה נעימה.

עיקר הפחד מסרטן הוא דווקא מהדברים שנלווים לו: נשירת השיער, הבחילות, ההקאות. פחות מפחידים מהמחלה, יותר מזה שהשיער נשד. אתמול איריס לקחה את דר וסיפ רה לה שהיא עומדת לקבל תרופות בבית החולים, וכנראה תהיה לה תספורת קצרה "כמו של אבא". דר אמרה, "תהיה לך קרחת נוצצת" וצחקה. איריס השלימה עם זה שהשיער יתחיל לנשור בקרוב ואמרה לי, "תכין את המכונה". נו טוב, יהיו שני קירחים בבית.

מסתבר שהשד לא כל כך גורא. איריס מקבלת את הכי מותרפיה בימי חמישי, ובסוף השבוע היא אמורה לנוח בבית. מטופלים מדווחים על יומיים של עייפות והרגשה רעה, וחוזרים לעבוד בימי ראשון. איריס נשבעה שגם על ארבע תגיע לעבודה, כי רק כך תהיה מסוגלת לשמור על שפיות. בינתיים היא משתעשעת עם צמוד האינפוניה, וקוראת לו "בוא, חמודי, נלך לשירותים".

נקווה לטוב.

תספורת / דרור

20 בנובמבר, 2010

לאיריס היה ברור מההתחלה שהשיער שלה ינשור, כך שזו לא הפתעה. לפני כחודש איריס קיצרה בחצי את התספורת שלה, ורוב החברים החמיאו לה על התספורת החדשה. המ טרה הייתה להתרגל באופן הדרגתי לשיער קצר יותר וגם להכין את לר לכך שאמא שלה עומדת לאבד את השיער. אחרי הטיפול הראשון איריס אמרה לדר שבקרוב אבא יספר את אמא ותהיה לה תספורת קצרה קצרה. דר הגיבה, "תהיה לך קרחת נוצצת?". אחר כך הבנתי שהיא קלטה את הביטוי הזה מהסיפור "גומות החן של זוהר", מאת מאיר שלו, שבו ש דמות של קוסם עם קרחת נוצצת. דר סיכמה עם איריס שהיא מקבלת את כל הקוקיות של אמא אחרי התספורות. אני הסי ברתי לדר שאמא מקבלת כל שלושה שבועות תרופה בבית החולים שגורמת לה לאבד את השיער. מדהים כמה שהקטנה הזו מסוגלת להכין דברים גדולים.

הטיפול הכימותרפי הראשון עבר לפני שבועיים. איי ריס אמורה לעבור שישה טיפולים כאלה, אחד בכל שלושה שבועות. לפני כמה ימים איריס התחילה לשים לב שעם כל העברה של יי בשיער היא נשארת עם קווצת שיער שנודשי רת. היום היא החליטה שמספיק, הגיע הזמן לגלח את השיער לפני שיתחילו להיווצר קרחות. הושבתי אותה בחדר האמז בטיה על כיסא, לקחתי את מכונת התספורת שלי, והתחלתי להשיר ממנה את התלתלים. דר עמדה לצדי וצחקה בכל פעם שעוד תלתל נשד על הרצפה. גורא שעשע אותה לר נחשב לדבר מקומי ובר טיפול וריפוי, הפך לסרטן שד גרוי

בסופו של דבר יצא לא רע, או כמו שמישהי אמרה לאיריס, "בסוף את תאהבי בקצוץ ותישארי כך כל החיים".

Iris Goldman-Kahanovich

December 19, 2010

לבקשת הקהל: הקרחת הכי נוצצת עד כה... ותודה לדרור שעל הסכין. עוד שלושה טיפולים – ואפשר לחזור לגרל שיער.

סרטן נדיר / דרור

12 באפריל, 2011

מה עושה אדם שמקבל הודעה מהרופא על כך שהוא חולה במחלה שאין לה מרפא? שאין לה תרופה, שלעולם לא ניתן להבריא ממנה, שמעתה הרופאים מטפלים בהארכת החיים ובאיכות החיים, אבל אין תקווה להבריא? אתמול היינו בפגישה אצל הרופאה האונקולוגית של איי ריס באיכילוב. הסטטוס השתנה – סרטן השד, שעד עכשיו נחשב לדבר מקומי ובר טיפול וריפוי, הפך לסרטן שד גרוי

רתי. המשמעות היא שהסרטן יצא את תחומי השד ומסתר בכ בגוף. יש "ממצאים חשודים" בריאות וככבד ובעוד כמה מקומות. הסרטן לא מוגדר יותר "בר ריפוי" אלא "מחלה כרונית". התברר שהכימותרפיה לא השפיעה על איריס, ושמדובר בסוג סרטן נדיר, אלים ומיוחד.

ישבנו במסדרון באיכילוב חסרי אונים. איריס לא תוכל יותר להיכנס להריון ותצטרך לעבור טיפולים כל חייה. לעולם לא תצליח להירפא מהמחלה. ייתכן שיהיו תקופות של נסיגה, של "חופש" מהכימותרפיה לכמה חודשים, אבל כל חייה תיאבק בגידולים. השיער לעולם לא יצמח.

חורנו הביתה. אני לא ידעתי מה לעשות עם המחשבות שלי וניסיתי להעסיק את עצמי בנקיון הבית. איריס התעצבנה עלי שאני מנקה את הבית. היא רצתה שאבוא להיות איתה. אני הרגשתי חסר אונים. מה אומרים לאדם שמקבל בשורה כזו? אין ניתן לנחם? אמרתי לאיריס שאלה החיים ואין מה לעשות. שתהיה שמחה על מה שיש לנו, על דר המקסימה, על הבית שבנינו, על המשפחה האוהבת. ברור לי שאלה מילים שאין ביכולתן להביא נחמה, אבל מה עוד יש בחיים?

תאריך תפוגה / דרור

27 באפריל, 2011

– *או כמה זמן נשאר לי לחיות?*

– "אם לא נמצא תרופה שעובדת, שנה וחצי־שנתיים. אם נמצא תרופה שעובדת – תוחלת החיים שלך כיום היא עוד עשר שנים. אבל זה במצב התרופות הידועות לנו כיום. אם יפותחו תרופות חדשות בעשור הקרוב, תוחלת החיים שלך יכולה לגדול".

– *ומתי מפסיקים את הטיפול הכימותרפי?* – "בשני מקרים: או כשהטיפול מפסיק לעבוד, או כשהטיפול עובד אבל החולה בא ואומר שהוא לא יכול יותר לעמוד בכימותרפיה".

כך, במילים אלה, פשוטות וחדות כסכין, קעץ פרופ' ענבר לאיריס את תאריך התפוגה שלה. כמו חלב או ביצים בסופר, שיש עליהם חותמת עם תאריך תפוגה.

הידיעה הזו, שפתאום נותנים לך תאריך שבו הכל יסתיים, מיד מתחילה לעורר מחשבות. מה נעשה עם חדר הילדים במחלה שאין לה מרפא? שאין לה תרופה, שלעולם לא ניתן להבריא ממנה, שמעתה הרופאים מטפלים בהארכת החיים ובאיכות החיים, אבל אין תקווה להבריא? אתמול היינו בפגישה אצל הרופאה האונקולוגית של איי ריס באיכילוב. הסטטוס השתנה – סרטן השד, שעד עכשיו נחשב לדבר מקומי ובר טיפול וריפוי, הפך לסרטן שד גרוי

החיים נכנסים פתאום לפסט פורורדר. צריך להספיק תוך כמה שנים את הדברים שתכננו לדחות. מי יודע כמה זמן עוד נותר לנו ביחד. צריך לתת לדר לחוות כמה שיותר חור יות עם איריס, לפני שהכל ייגמר.

קטנה גדולה / דרור

10 באוגוסט, 2011

לפני כמה ימים דר עזרה לי לנעול את נעלי הרכיבה לפני רכיבת האופניים בבוקר, ואו שאלה: מתי תחבר לי האופניים שמתחברים לאופניים שלך וגורכב ביחד? "כשתהיי יותר גדולה תוכלי לרכוב איתי", אמרתי לה. "אבא, למה אתה אומר לי שאני קטנה?". היא נועקה מיד לאחר שעשתה את ההיקש הלוגי המתבקש. "לא אמרתי שאת קטנה, את בת שלוש, ודי בגורת, אבל כדי לרכוב על האופניים את צריכה להיות גדולה יותר".

"מתי אני אוכל לרכוב?"

"כשתהיי בת ארבע, בשנה הבאה", ענית.

אני מנסה להקנות לדר תחושת עצמאות ואמונה בעצמה, לצד הקניית חוש זהירות. בבוקר אנחנו מכינים את הקפה ביחד, היא בוחרת קפסולה, מכניסה למכונה, אני עוזר לה לסגור, היא שופכת חלב למקציף, ואו היא לוחצת על לחצן הכנת הקפה, לא לפני שהיא שואלת "אספרסו או הפוך?".

אנחנו משתפים את דר מגיל קטן בתהליך הבישול, כמו לשפוך חומרים לקערה, לערבב, לטעום ולללק. היא מאוד אוהבת להכין עוגות ובעיקר להכין קציצות. מצד שני, בכל מה שקשור למחבתות, סירים ותנורים חמים, היא יודעת שאסור לה לגעת אלא רק להסתכל.

בינתיים דר מנסה להוכיח לי שהיא גדולה. כמעט כל ערב, כשיוצאים מהאמבטיה בדרך לחדר שלה היא עוברת ליד מד הגובה שאיריס הכינה לה ומבקשת "אבא אני רוצה למרוד את הגובה שלי, לראות אם גבהתי". אני מסביר לה שלא כל יום היא גובהה, אבל פעם בחודש חודשיים נמרוד אותה.

"אתה תראה שאני אהיה גבוהה", היא מודיעה לי.

Iris Goldman-Kahanovich

September 20, 2011

צום החל מעוד חצי שעה. סיטי (כי קופת חולים

דרור

איריס קראה לי והתחבקנו. היא בכתה ואני חיבקתי. מה יכולתי להגיד? מה אומרים לאדם שרשימת התרופות שקיבל ולא עבדו ארוכה יותר מהרשימה של אלה שעדיין לא קיבל? למדתי שעדיף לחבק ולא לדבר. אז חיבקתי את איריס דקות ארוכות

איריס

רציתי שיהיה בחצר גם עץ כומלות ולא נשאר מקום. המקום שפינה העץ שקרס היה סימן שצריך להחליף אותו בעץ של הפרי הטעים הזה. אתמול דרור נסע למשתלה, ולרגל חזרתי המשמחת הביתה קנה שתיל פומלה שייתן פירות בעוד שנתיים בערך. יש למה לחכות!

דרור

איריס לקחה את דר וסיפרה לה שהיא עומדת לקבל תרופות וכנראה תהיה לה תספורת קצרה "כמו של אבא". דר אמרה, "תהיה לך קרחת נוצצת" וצחקה. איריס השלימה עם זה שהשיער יתחיל לנשור ואמרה לי, "תכין את המכונה". נו טוב, יהיו שני קירחים בבית

רגע הגילוי: ביום הולדת 38

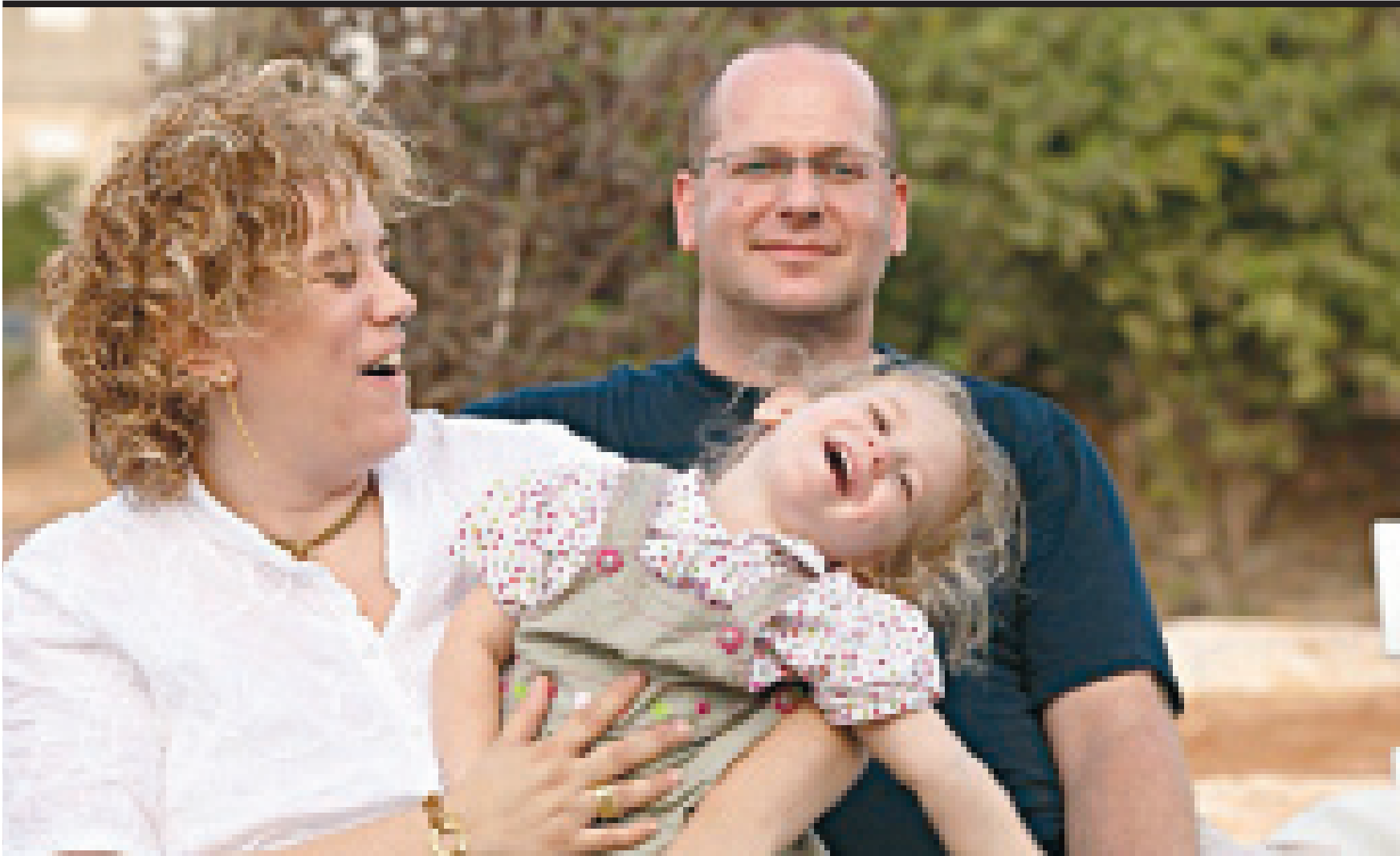
איריס גולדמן־כהנוביץ' היא יועצת תקשורת ועורכת התוכנית "קולה של אמא" בגלי צה"ל זה 17 שנה. דרור כהנוביץ' (39) שימש בעבר כמורה בתיכון וכיום הוא עורך דין לענייני תעבורה. הם מתגוררים באבן יהודה. בני הזוג הכירו לפני כמה שנים אצל חברים משותפים. במאי 2006 נישאו בטקס חילוני.

כמה חודשים אחרי החתונה התגלה אצל איריס גידול סרטני בבלוטת התריס. סרטן בכלטת התריס נחשב קל יחסית ובר ריפוי. איריס עברה ניתוח להסרת הגידול וטיפול חד פעמי ביוז דריואקטיבי. לאחריו בני הזוג היו משוכנעים שבזאת הגיעו את פרק הסרטן מאחוריהם. כעבור שנתיים נולדה בתם דר, היום בת ארבע. בדיוק לפני שנתיים, ביום הולדתה ה־38, גילתה איריס גוש בשד במהלך מקלחת. כמה ימים לאחר מכן עברה בדיוק אולטרה סאונד פרטית שהעריכה שמדובר בגוש סרטני. ביופסיה שנערכה יום לאחר מכן איששה את הממצא.

הבלוג של דרור כהנוביץ', "אב במשרה מלאה": avbe.wordpress.com

מה דר תזכור
מאמא שלה?
דרור, איריס ודר
ברגע של אושר

החאיייות לא מאשרים לי PET CT בעוד ארבע שעות. ותקי וזה גרילה שהפעם התוצאות יראו שהצלחתי ליפול בצד הנכון של הסטייטיקה. החוקת אצבעות מאסיבית תתקבל בכרכה.

תגובה מעורבת / דרור
4 באוקטובר, 2011

כשהיינו בלונדון התקשרה רינה, האחוז המתאמת של איי ריס, לאמא שלה, והוריעה לה את התשובות של בדיקת הסיי טי האחרונה. החדשות הטובות הן שיש הקטנה או עצירה בהתפתחות של רוב הגידולים. בכך ניתן אישור להרגשה של אייריס שהגידולים אכן קטנים. החדשות הפחות טובות הן שאחד הגידולים מסרב להתנהג כמו שצריך, או במילים אחרות, אחד הגידולים עדיין גדל והטיפול לא משפיע עליו.

הרופאים קוראים לזה "תגובה מעורבת".

לפני ראש השנה טסנו לשבוע בלונדון. ואיזה שבוע זה היה. דר מעולם לא נסעה בכל כך הרבה רכבות בחייה, אבל החליטה שהיא מעדיפה לנסוע במוניות הלונדוניות. היא נהנתה מאוד לבחור בגדים ומתנות בחנויות, לאכול המבורגר אצל גורדון רמזי, לטוט בסירה לגריניץ' ולראות את "אמצע כדור הארץ" כמו שהיא קראה לכדור שם, לבלות בלגולנד, לבחור צעצועים בהמלים וכמובן, לראות את ה"בינגן" (ביג בון), האהוב לבה. וכמעט שכחתי, דר נהנתה מאוד לטוטט בארמון וינדזור, לראות את חילופי משמר המלכה ואת החדרים ולתהות מדוע המל-

למה שתרופה
שביטית תצליח
לעשות מה
שהשש לפניה לא
הצליחו? משלוח
האריבולין מגיע
מאמריקה

דרור

הידיעה הזו, שפיתאום נותנים לך תאריך שבו הכל יסתיים, מיד מתחילה לעורר מחשבות. מה נעשה עם חדר הילדים השני בבית, מה נעשה עם בגדי התינוקות הארוזים של דר, שממתינים לתינוק הבא? איך דר תסתדר בלי אמא? איך נחוגג לה בת מצווה בעוד עשר שנים?

כל טקסטורת טיח וכל ברו. כל דבר צועק "איריס". ובכל זאת, מה דר תזכור מאמא שלה? מה אני זוכר מגיל שלוש? ארבע? מה מסוגלים לזכור מהגילים האלה? אולי איוו תמונה מטושטשת מהגן.

באפריל 2011 החלטנו להשאיר לדר כמה שיותר זיכרונות מאיריס. בגלל זה הקדמנו לטוס ללונדון ביחד, כדי שדר תכיר את כל המקומות שאיריס ואני כל כך אהבנו. עכשיו נדמה שהאופציות הטיפוליות נגמרות ולא הספקנו כלום. אולי אשתדל לצלם יותר את איריס בווידאו? להשאיר לדר מכתבים מצולמים מאמא שלה. אולי זה יהיה לה קשה מדי לצפות? מי יודע.

אחרי כמה דקות של בכי איריס התעשתה והחלה לראות סרט רומנטי רביילי בטלוויזיה. כזה שלא מעסיק יותר מדי את המוח. אני הבאתי אחר כך את דר מאחותי והשכנתי אותה ליישון בצהריים. הקראתי לה את "הכבש השישה עשר". כשהגיתי ל"שיר לשירה", וקראתי את המילים האלה, עיני רמעו:

חבקי את כל פחדי בשתי ידייך,

חבקי דוכים גדולים מתוך שנתך.

עולם חדש וטוב אני אתן לך.

כבר במבט כחול את מגלה,

כמה חשוב לראות פתאום חצי ירח

קורץ צהוב צהוב מתוך האפלה.

לא יודע למה, אבל הרגשתי כאילו מדובר בשיר פרידה, שיר ניהומים, כמו שיר שמקריאים מעל הקבר בלווייה. בחור דשים האחרונים מצאתי את עצמי מתכנן ומתכוונן למוות של איריס. איפה נשב שבעה. מי יבוא לנחם, אילו תמונות נקריין לזכרה של איריס. ממש הפכה של אירוע.

התמונה שלמעלה תלויה על הדלת שלנו, גם בשחור-לבן וגם בצבע. היא צולמה באוקטובר 2010 באירוע יום הולדת 60 שערכנו בהפתעה לאמא של איריס אצלנו בחצר. צילם אותה חן גלילי, הצלם המוכשר. איריס כאן אחרי ניתוח הסרת גידול ראשון, לפני הכימותרפיה, הסתפרה קצת קצר יותר כדי שדר תתחיל להתרגל לתספורת הקרחת הקצוצה

כה לא מחכה בארמון ואיפה בכלל נמצאת הנסיכה קייט מידלטון. חוץ מזה היא נהנתה לעשות קניות בסלפרידג'ס ולאכול שם סושי מהמסוע, ובין לבין היא עורה לי לעצור את איריס מלקנות שטויות כשצעקה: אמא, את לא קונה כאן שום דבר! השתרלנו ליצור לדר כמה שיותר חוויות וזיכרונות ביחד, חוויות שלה עם אמא ואבא. מי יודע כמה פעמים עוד נספיק לעשות את זה שלוששנו ביחד. והיה כיף. התאווורנו, שבוע לא חשבנו על הסרטן, וזה היה טוב. לונדון מומלצת לכל חולי הסרטן, כמו שאומרים, היאוש נעשה יותר נוח.

מה נשאיר אחרינו / דרור
15 בינואר, 2012

בשבת בצהריים איריס קיבלה הודעת מייל עם התשובות של בדיקת הסייט מאיכילוב. כמו שצפינו, הגידולים הפסיקו לקטון והחלו לגדול. והוא, הסודר, בבית השחי, בכלל לא מתרגש מהקרנות וכימותרפיה וממשיך לגדול. למרות שלאיריס כבר הייתה הרגשה שאלה יהיו התוצאות, יש מייל לים שלא צריך לפתוח בשבת. סתם מעכיר את האווירה. איריס קראה לי והתבקנו. היא בכתה ואני חיבקתי. מה יכולתי להגיד? אילו מילים אפשר להגיד לאדם שהאופציות שלו הולכות ונגמרות? מה אומרים לאדם שרשימת התרופות שקיבל ולא עבדו ארוכה יותר מהרשימה של אלה שעדיין לא קיבלו למרות? פעם שעדיף לחבק ולא לדבר. לא לנסות להפסיק את הבכי. אז חיבקתי את איריס דקות ארוכות.

"אני לא רוצה למות", איריס קראה. "אני לא רוצה שדר תגדל בלי אמא. מה היא תזכור ממני? מה יישאר לה ממני?". חיבקתי את איריס וניסיתי לחשוב מה יישאר אחרי מותה. הכל יישאר. כל הזיכרונות, כל קיר, כל מסמר בבית, כל תמונה, כל עבודת קרמיקה ועיסת נייר, כל הצילומים המשפחתיים שהגדלנו ותלינו בבית. הרי איריס השקיעה בבית שלנו מחשבה בכל מדרג, כל צבע,

מחוברת לצינור
חמצן, מעדכנת
את הפייסבוק

ממני למחוק שורה אחת. במקור כתבתי: "איך אני יכול להע' לוח טרוניות, כשהיא גוססת מטרטן". איריס ביקשה למחוק את המילה "גוססת". אמרה ש"גוססת" זה השלב שבו מזמיר נים אחות פרטית הביתה ומכשיר להורקת מורפיום וממתי" נים למוות. אמרה שזה עושה לה קונטציות לא טובות. אז שיניתי ל"מתמודדת עם הסרטן".

בתחילת מאי נסענו לטוף שבוע באחוזה בשבי ציון לרגל יום הנישואים השישי שלנו. זה באמת אחד המקומות היפים בארץ לשהות בהם. אוויר חים, בריכה, שלווה, אוכל טוב, צוות מפנק, אינטימיות, מה שתרצו. הכל היה מושלם. איריס סבלה מכאבי גב ונטלה אופטלגין נוזלי לשיכוך הכאבים. היא הלכה לאט ולקח לה זמן לעלות במדרגות לחדר בקומה השנייה, אבל הסתררה. ביום השני היא החלה להרגיש כאבים קשים ונשארה במיטה. אני ישבתי רוב הזמן בחוץ, על שפת הברי" כה או במרפסת וקראתי ספר ונתתי לה זמן לישון בשקט. את החוויה הביתה עשינו בקושי. מאז איריס בקושי הולכת. כאבי הגב מקשים עליה את העמידה וההליכה, והיא בקושי נעה בין המיטה למטבח. כשיוצאים מהבית נעזרים בכיסא גלגלים. לאחר מכן איריס החלה להרגיש קוצר נשימה וסבלה משיעולים. עוד שפעת, חשבנו, או אולי שעלת. כשהסעיר לים גברו איריס בסוף הגיעה למיון באיכילוב, שם מיד חי' ברו אותה להמצן. בדיקת סייטי הראתה פיזור גדול מאוד של גרורות בריאות שמקשה על הנשימה. אני עוד קוויתי שזאת שעלת. מאז היא מחוברת לבלון חמצן או למחולל חמצן בבית שמסייע לה לנשום. המעבר בין חדר השינה למטבח מחייב לוגיסטיקה מסובכת – ניתוק מחולל החמצן, חיבור לבלון נייד, הליכה איטית עם הבלון בעגלה למטבח, במקביל מסי' עם את המחולל למטבח, מחברים לחשמל ואיריס מתחברת חזרה למחולל. ככה סתם, הפעולה הכי פשוטה של לנשום הופכת להיות משימה מסובכת.

בית מותאם. כשבנינו את הבית החלטנו שהוא יהיה מר תאם לנכים. קומה אחת, דלתות רחבות, מעברים ושירותים רחבים. עשינו זאת בעיקר בגלל אבא שלי, שנעזר בכיסא גל' גלים כדי לנוע. חשבנו שנודקן כאן, ויום אחד לא נוכל לע' לוח במדרגות. לא ידענו עד כמה מחר נצטרך בית מותאם.

תרופות כימותרפיות. אחרי שישה ניסיונות של תרופות כימותרפיות שהיו אמורות, על הגייר לפחות, לעשות נסים ולהעלים את הגידולים הסרטניים והגרורות, החלטנו ללכת להתייעץ עם ד"ר נעה בן־ברוך, האונקולוגית הראשית של בית חולים קפלן. היא הציעה תרופה אמריקאית בשם אברק' סן, לא בסל, משהו כמו 18 אלף שקל בחודש. למחרת היינו בבדיקה אצל ד"ר ספרא, האונקולוגית של איריס באיכילוב, והיא אמרה שלדעתה כדאי לנסות תרופה אמריקאית אחרת. בסוף פרופ' ענבר, מנהל המערך האונקולוגי באיכילוב, הכ' ריע לטובת תרופה שלישית בשם אריבולין. ככה זה, שלושה מומחים – ארבע דעות. הזמנו את האריבולין דרך הביטוח הרפואי הפרטי של איריס. אתמול הגיע נהג מונית עם קופסה

יש עתיד

המתנדבות בעמותת "עתיד ורוד" מזכירות שגם נשים צעירות לוקות בסרטן שד

עמותת "עתיד ורוד" להעלאת המודעות לסרטן השד בקרב נשים צעירות, שבה איריס גולדמן־כהנוביץ' היא פעילה וחברת הנהלה, הוקמה לפני כשנה על ידי מתנדבות שנפגשו לראשונה בקבוצת תמיכה בפייס' בוק לנשים צעירות שחלו בסרטן שד.

בשנה מקבוצות התמיכה הקיימות עבור הנשים החולות, פעילות העמותה מכוונת להעלאת מודעות בקרב מי שעוד לא חלתה. "חשוב לנו שהתפיסה הר' עוד צעירה. את סתם היסטרית'. כך שהקריאה שלנו היא גם לנשים הצעירות להתעקש ולא לוותר על הבדיקה וגם לצוותים הרפואיים להתחיל לחשוב אחרת. כי המודעות למחלה מובילה לגילוי מוק' דם – וגילוי מוקדם, מציל חיים". למידע נוסף ולתרומה לעמותה: www.atid-varod.org.il

של פר־אקס ובה תשע אמפולות ראשונות של התרופה. מחר מתחילים טיפול כימותרפי בתרופה, שאמורה לחולל נסים. אני, כמו בפרסומת נגד התקרחות, סקפטי. למה שתרופה שביעית תצליח לעשות מה שהשש שלפניה לא הצליחו? רק כי יש לה שם מפוצץ והיא באה עם שליח מאמריקה?

אתמול נכנסתי ומצאתי את איריס מוקפת בארבע חברות קרובות. איזה כיף. אחת מהן אפילו קיפלה כביסה, סתם בש' ביל לעזור ולהקל על העומס היומיומי. קנו לאיריס קופ' סת שוקולד של לאונידס בגודל מטורף. אולי טטעם. איריס חסרת תיאבון לאחרונה, ובקושי אוכלת חצי יוגורט בארוחה. טוב, אם כבר סרטן אז להיראות טוב ולהוריד במשקל. לא הצליחו לשכנע אותה אפילו לאכול את השוקולד. אני ניסיתי לפתות את איריס אתמול בקבבים על האש, הציל קלוי על האש ושעועית ירוקה מוקפצת. אכלה חצי קבב וארבע שער' עיות. היא אמרת שהיא לא מסוגלת לאכול.

משכבי באבים. מה איריס לא מקבלת? קוראין, מורפיום וקנאבאס רפואי לא מרגגים את הכאב הנוראי. משום מה הכל היה אמור כבר לעבור ולשכך כאבים. על הנייר. הכל על הנייר. לא עובד.

דד. אתמול קילחתי את דד וחפתי לה את הראש. היא אוהבת להמציא שירים תוך כדי המקלחות ופתאום אני שומע אותה שרה לעצמה: "אבא חופף לי את הראש במרץ סגול,

דרור

כשכתבתי את הפוסט הקודם, איריס ביקשה ממני למחוק שורה אחת. במקור כתבתי: "איך אני יכול להעלות טרוניות, כשהיא גוססת מטרטן?". איריס ביקשה למחוק את המילה "גוססת". אמרה ש"גוססת" זה השלב שבו מזמינים אחות פרטית הביתה ומכשיר להורקת מורפיום וממתינים למוות

אמא שלי חולה ואני עצובה, אני רוצה שהיא תהיה כבר ברי' אה". לא הגבתי. קשה לדר' עם זה שאמא שלה שוכבת במי' טה ולא אותה אמא של לפני חודש. כשרד מתעוררת בבוקר היא קוראת "אבא" ולא "אמא". היא הבינה שעכשיו אני ארוץ אליה ולא אמא. חוץ מזה היא נהנית לעזור ולרחוף את המחיר לל מחדר השינה למטבח כשאיריס עוברת בין החדרים.

חברים טובים. איזה אנשים טובים הסרטן הזה מוזמן לנו. לפני פחות משנה איריס הכירה את דיצה בקבוצת תמיכה של חולות בסרטן השד. כמה אהבה שהאישה הזו יכולה להעניק. דיצה ואריק פתחו בפנינו את ביתם, הזמינו אותנו אל החיים שלהם מבלי לדרוש דבר בתמורה ועזרו לנו כל כך בשנה האחרונה. בחג השבועות, כשהרגשנו נאחס בבית עם איריס שהשתעלה בקוצר נשימה ולא הצליחה לזוז, דיצה הזמינה אותנו לביתה "להתאוורר". סחבתי את איריס בכוח מהבית ונסענו לדיצה. דד נהנתה כל כך בבריכה, אכלנו ונהנינו. אי' ריס שכבה על ספה על שפת הבריכה ולראשונה באותו שבוע הצליחה לישון כמה שעות מבלי להתעורר עם גרון חנוק.

אז איך מתמודדים? עד עכשיו הסרטן היה נוכח־נפקד בח' יים שלנו. היה קופץ לבקר מדי כמה חודשים כשעוד בדיקת סייטי הראתה החמרה בגרורות. חוץ מזה הכל היה כמעט כר' גיל. עכשיו הסרטן הזה מזכיר לנו יום־יום, שעה־שעה, שהוא נמצא, כשאיריס נאבקת על כל נשימה. קשה להתמודד עם זה. קשה. אין ברירה. ובעיקר קשה כי החיים ממשיכים. יש את דד ויש גן וחוגים וארוחות ואירועים וחגים ולתקן דברים שמתק' לקלים. החיים לא נעצרים בגלל הסרטן. הם ממשיכים.

Dror Kahanovitch

June 1, 2012

דר: אמא אל תשתעלי. כשאת רוצה להשתעל תשתמשי באהבה של הנשיקות שלי.

Iris Goldman-Kahanovitch

June 4, 2012

פריצת דיסק. בנסיבות אחרות זה מבאס נורא נורא. אבל

"איזה מעליבים". המדבקה על הגיליון הרפואי באיכילוב. משמאל: דר משקה את עץ הפומלה החדש

בנסיונות אחרות - בשורה מעווווווולללההה!!! או פריצת דיסק. לא גרורות. היה שווה לסבול את ה־MRI הארוך הזה ביום חמישי.

על סרטן והיפוכונדיה / דרור
5 ביוני, 2012

מסתבר שעם הסרטן מקבלים מחלה נוספת, ההיפוכונדיה. חולה הסרטן עסוק כל היום בבריקה יומית של הגוף, עושה לעצמו צ'ק אפ יומי, בודק כל עקצוץ, רגישות או אדמומיות. כל עקצוץ מיד הופך להיות חדרה לגבי גרורה נוספת שהת־גלתה בגוף. האמת שאין מה להאשים אותם. המחלה הארורה הזו מתפתחת מתוך הגוף החוצה, וכמו חלודה במכונית איטל־קית ישנה, היא עלולה להופיע בכל מקום ובכל עת.

במסגרת המצב החדש, הכולל טיפול בחמצן כדי להתמור־דר עם הגרורות בריאות, איריס החלה להרגיש כאבים בגב. בדיקת הסייטי האחרונה שנערכה באפריל לא הראתה ממי־צאים כלשהם של סרטן בגב או בשלד, אבל מה זה סייטי מול תחושת ההיפוכונדר. אז הלכנו לעשות MRI לגב. בשעת לילה מאוחרת, כשכל העולם חגג באצטדיון רמת גן עם מרונה, אנחנו התגנבנו למסדרונות באיכילוב.

שלשום דיווח לאיריס הנוירוראונקולוג, "זה בסדר, אין לך סרטן בגב, זה תם פריצת דיסק". זה מוזר מאוד, רוב האנשים היו די מודאגים מכך שיש להם פריצת דיסק בגב, אבל לא חולי הסרטן. תנו להם חצבת/אדמת/שעלת/פריצת דיסק, רק לא עוד הודעה על גרורה במקום חדש.

אז זהו, שאין לאיריס סרטן בגב. "רק" בשר, בבלוטות הלימפה בבית השחי, בריאות ועוד ממצא חשוד בכבר. אנתת רווחה ירדה עלינו, אפשר להמשיך לקחת מורפיום ולחכות שהכאבים ייחלשו.

חוץ מזה, מאז פרסום הפוסט האחרון הבית שלנו התמלא בחברות וחברים, שלא עוזבים את איריס. אנשים מתקשרים, בודקים מתי אפשר לבוא ולהיות עם איריס. העיקר שלא תהיה לבד, שלא תשקע בדיכאון, שלא תוותר. ההתגייסות של החברים מעוררת הערצה. רק תפסיקו עם העוגות והשור קולדים. איריס בקושי אוכלת ואני רק משמין מזה. תביאו איזה קוסקוס עם מפרום, יותר עדיף.

המצב של איריס השתפר קצת בשבוע האחרון, אולי בגלל החמצן, אולי בגלל החברים ואולי בגלל שהיא פשוט מתי־רגלת למצב. לומדים מה כואב, איזו תנוחה יותר מקילה, איך לסדר את הכריות. בשישי ובשבת אחרי הצהריים הוצי־אתי את איריס עם הכורסה של הסלון למרפסת, ששבת על־הדק בחוף ותינה מהאוויר הצח. היא עדיין אוכלת כמו צי־פור, אבל לפחות עברה משייקים נוזליים של פירות לאוכל אמיתי כמו עוף, בולונג ופסטרמה.

ביום חמישי איריס עברה את הטיפול הכימותרפי הראשון עם האריבולין, תרופת הפלא (?) שיובאה מארצות הברית. בינ־תיים אין תופעות לוואי ולא ברור אם יש שינוי במצב הגרורות. התרופה מגיעה באינפוזיה קטנטנה שלוקח לה בערך חמש דקות לטפטף לווריד. היתי קצת מאוכזב – שלוש אמפולות ששוות 9,000 ש"ח ולוקח לה רק חמש דקות? שיביאו אינפוזיה גדולה של ליטר, אחרת על מה שילמנו? נקווה שזה יעזור.

Iris Goldman-Kahanovich
June 8, 2012

שידור חוזר במיון. מקווה שלא יסתיים באשפוז.

Iris Goldman-Kahanovich
June 8, 2012

פנימית ו' – משנני הזמני לפחות למשך הסוף שבוע.

אִירִיס

אין לי רגע דל. אחרי שכאבי הגב התחילו סוף סוף קצת להתפוגג, התברר שמשכך הכאבים החדש השאיר לי מתנה - כאבי ראש והפרעה חמורה בשינה. יושבת בסלון ערנית לגמרי. מה יהיה? אני רוצה לישון (ואסור לקחת במקביל כדורי שינה. פאק)!

שתבריא". איזו תוכנה של ילדה בוגרת.

אתמול לקחתי את דר מהגן ונסענו לבקר את איריס. דר

מאוד התרגשה להגיע לבית החולים. בגן היא הכינה לאי־ריס כרטיס ברכה מקושט. לפני הכניסה לחדר קשרתי לה מסיכה על הפנים והיא מאוד התרגשה מזה. האיחוד בין אי־ריס לדר נראה כמו סצנה מ"אבא גנוב". מרגש מאוד. אחר כך היא התעניינה במיטה של איריס, בצינור החמצן, ואכלה קצת דוברבנים מהמקרר.

ספירות הדם של איריס נמוכות מאוד והרופאים ממתי־נים שהמצב שלה ישתפר. בינתיים הם החליטו שהנוזל שראו בצילום הרנטגן מיום שישי הוא דלקת ריאות. על ניקור לא מרוברים כרגע בגלל חשש לזיהום. איריס כלשה רוב הזמן, גם מהאנטיביוטיקה, גם מחוסר הגשימה וגם מהתרופה להעלאת הכדוריות הלבנות. מחכים לשיפור במצב. נקווה לטוב.

Iris Goldman-Kahanovich
June 14, 2012

חצי הכוס המלאה: שיפור בספירות (טפו טפו) שיפור (קישטה מרפי. קישטה) יחסי במצב, מתחילה לחזור להרגיש סביר, מקווה ש(גם) הלילה יעבור בסדר והחזרה הביתה מתחילה להיראות כמו אופציה סבירה.

Iris Goldman-Kahanovich
June 16, 2012

תראו כמה שמקסים ואופטימי האיש שלי: לפני כמה חר־דשים קרס סופית עץ הגוי הסמוך לחלון חדר השינה שלי. בזמנו רציתי שיהיה בחצר גם עץ פומלות ולא נשאר מקום. המקום שפינה העץ שקרס היה סימן שצריך להחליף אותו בעץ של הפרי הטעים טעים הזה. אתמול דרור נסע למשת־לה, ולרגל חזרת־המשמחת הביתה (טפו טפו – שלא יחזירו אותי לבית חולים ביום ראשון) וקנה שתיל פומלה צעיר שייתן פירות בעוד שנתיים בערך. יש למה לחכות!

Iris Goldman-Kahanovich
June 16, 2012

פינת חצי הכוס הריקה של הפולגייה הנרגנת: עד שהתחל־תי להסתגל לתלת־י הכבשה האפרפרים, ועד שהם התחי־לו לקבל אורך נורמלי והתחלה של צורה – באה האריבו־לין והפכה אותם תוך שלושה ימים למילוי כרים. או כמו שדר אומרת "שוב תהיה לך קרחת נוצצת". אוסף הבנרנות – here i come.

Iris Goldman-Kahanovich
June 19, 2012

ביי ביי לניסים גרמה האפור, ברוך שובך שינייד אוקונור. מול שהתאפקתי ולא צבעתי את השיער מחדש כמו שת־ננתי. חסכתי לא מעט כסף... ☹

sofash@maariv.co.il